

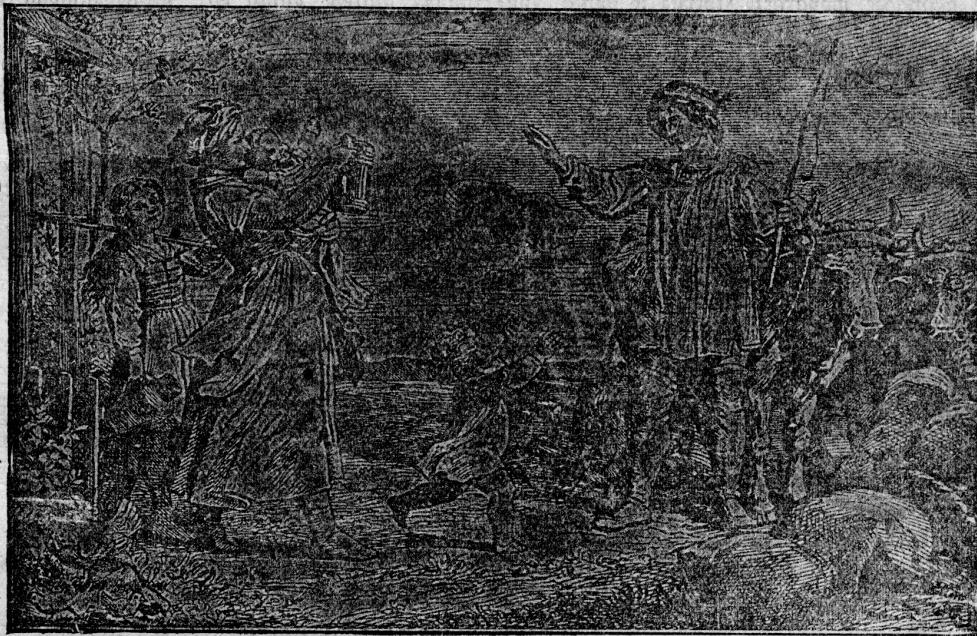
Czísto 23.
9. junija.

Somhaj Bóh!

Létnik 28.
1918.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swiatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Préz spar mérny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wśedny dny;
Dzeń pak swaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mama
Njech či khma...
Žiwnośc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokréw će! F

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa żo kóždu żobotu w Ssmolerjez knihicjischčeřni w Budyschinje a je tam sa schtwórlétetu pſchedpłatu 40 pj. dostacz

2. njedžela po žwj. Trojizy.

1. Jan. 3, 13—18.

Wo luboſci ma żo potajkim jaſo poręczeſz po tutym teſſe, a to wo luboſci mjes čłowjekami. Hac̄ żo tajka ręcz dženžniſhi džen ſtanje tak, fo ſu wuhlađy na wěſt wuspech? Abo njedželskich żo pſchi tutym wjeletrjebanym žlowje luboſci boječ, fo hlichimaj wusjomaj prēdujeſch? Či jeni praia: Tule ręcz hižo dotho ſnajemy, to njeje ničo nowe, a tehoodla jenož połojeſzne požluchaja. A či druh abo wjele tola ſuich tule poweſz ſ hanjenjom žlyſcha: Pſchestańče tola, wo luboſci ręczeſz, hubjenje doſez je wulzy žlawjena luboſci rěčko žwoje pruhowanje wobſtaſa, tak a podobnje nam je wſchěch stron napſcheſzo kliněži. Na čim pak to ležesche? pſashamt hō thch, kotsiž tak woļaja. Ležesche na tym, fo mějeſche žwet pſchewjele abo na tym, fo mějeſche pſchemało luboſci? Haj, to macže prawje, ſtara je luboſci, a ſtare je tež jenje pſchi-powiedanje, ſ čłowiſkimi a ſ jandželskimi jaſykami je żo wo njej ſpěwało a ręczało. Njeje ſkoro móžno, tu nekaſti nowy ſyńk namakač. Ale je teho dla žnano na čaſhu, fo ſyła wiažy wo luboſci njerěžimy? Abo njeje wjelebole wulki čaſh, fo fo wróćimy ſ zyle jednorym, wſchitkim ſroshmiliwym ſyńkam wo luboſci? ſsnano tym, kotrež jaſoſchtol žwj. Jan tu trjeba? Teho dla čzemym tola wo luboſci poręczeſz. A jaſoſchtol luboſce njech je nam wo tym ſ wuczerjom:

Njelubujmy ſe žlowami ani ſ jaſykom, ale ſe ſkutkom a woprawdze!

Šswj. jaſoſchtol to czeſlo na wutrobie leži, ſak wſchitko na žwěcze wopak dže. Wón ežuje, fo dyrbjało ſzle hinač a ſlepje

bycz, bychu-li wſchitzty tajzy byli, kajzyskich dyrbjeli bycz. Wjazh hac̄ junfrócz je żo wón pſashat: Cžehodla je runje tak a čehodla niž hinač, niž ſlepje? Cžehodla čłowjekojo huſto doſez žebi nje- pſcheczelſzy napſcheſzo ſteja, Njeby był wulki čaſh, fo bychu ſwérnu jedyn pſchi druhim ſtali, njeby bylo najwjetſche ſbože po- wſchitkowju, bychu-li jedyn ſ druhim, jedyn ſa druhego živi byli? Abo njebe w starých čaſbach tež hižo tak, fo je jednota, pſchesjenioſez ludzi žylnoſez? A pola naſ? Stejimy tola džen ſwote dnja bóle pod ſaſzuežom, fo je wulzy nuſne: Jedyn ſa wſchitkach a wſchitzty ſa jeneho! Móžem ſ brac̄, kaiſez wobſtej- noſeſe čzemym, wſchudzom fo to jene žada: Fenoz niž jedyn pſche- cziwo druhemu, ale jedyn ſa druhego. Zohnowane kóžde žloweſko, kotrež čze poſchitkownemu dorosymjenju žlužic̄ a jo ſpěchowac̄. Čzijemy wſchitzty: Kąž huſto bohužel hac̄ dotal, tak njeſtudze dale. ſſlowow je woprawdze doſez čzinjenych, ſkutki čzemym, dyrbimy wohlađaez. A byrijež ſadžewki tajkeniu do- roſymjenju napſcheſztoſtejaze ſtajemy, wono je nuſa, a w miſh njeſmědža żo roſdžele do předka ſtajec̄. Žaložne hidženje ni- male žylcho žweta dže pſchecziwo nam. Tehoodla: njelubujmy ſe žlowami ani ſ jaſykom, ale ſe ſkutkom a woprawdze! Věda nam, namaka-li tajki ſy čaſh naſ njeſpſchihotowaných, roſkorje- nych! A ſmějemy tež pſcheſzo doſez, ſchtóz naſ dželuje, mamym tola tež woprawdze doſez teho, ſchtóz dyrbjalo naſ ſjednoczeſz.

Šswj. jaſoſchtol tu na miſh bratrom ſpomina. Potajkim hižo w jeho čaſhu je tajkich miſow bylo, kotrež maja ſ džela w tym žwoju pſchicžinu, fo ſu bohac̄i a kħudzi na žwěcze hromadu živi. Ale wjele druhich ſwonsknych a ſmutsknych miſow hiſheze je. A žwj. Jan nochze praſieč, fo tute miſh pſchichodnje pſche- stanu. Kħudych maeze ſtajne mjes žobu, běſche ſbóžnik a ſknjeſ

prajík. Je ho tón pak znano mylit, so sa naš jeho žloto dženža wjazh njeplacjí? Abo njeje pschezo hischeze tak: Nush, wobczež noscze žu ſ temu na žwěcze, so bych u ho pschewinile? Wuežijene pak je: wone tu žu, a dženžnišchi džen je jich wjazh dyži hdy heval. Schtó chze te raný licžicž a wožebje hojicž, kotrež je wójna nabila; schtó tyžazoru žalosz lěkowacž, kotrež je ſ njej nastala; schtó te swjaſki ſažo swjaſacž, kotrež je wona hrubje roſtorhała; schtó hidže a ſwadže wobarcz, kotrež je wona wubžwala? Komu njeby psches wutrobu ſchlo žloto wojaka, tiz na ſapuſčenje a wschu druhu žaloſož hladajo rječny: Kajkeje luboſež budže trjeba, so by ho to wſho ſahojilo abo tola někaf ſnježliwe ſežinilo? Sswj. Jan praji: A widži žwojeho bratra w nush. Njetrjeba to wſchak bycz ſwotka ſhudoba, člowjek bjes troſčta a nadžije je ſ najmjenſcha runje tak wobžaromu ſaž ſhudy. Sswj. Jan dale praji: A ſamkuje žwoju wutrobu psched nim, nima ani žaneho luboſežka ani žaneho ſnuteſkneho ſmiljenja ſa njeho: kaf wostanje Boža luboſež w nim? Telo ſhromadneje nush, kotrež jo žada: Njetlubujmy ſe žlouwami, ani ſ jaſylom, ale ſe ſlutkom a wopratodže! A žwj. japoſchtol wo hidženju žwěta ręči: Niedžiwaſež ſo, hdyž ſwet waž hidži. Po prawom pak bě a je tola ſpodžiwnie. Niedyrbjachu ſo tež pohanjo, kotreñ ſola bě luboſež tež ſnata, luboſež starſheju, mandželskeju, pscheczelow, na tym ſpodžiwaſež: kaf maja ſo kſhesczeñio mjes žobu tak lubo? Niedyrbjachu ſo po prawym praschecž: kaf dha kſhesczeñio to dokonjeja? Niedyrbjachu wožebje prožyež: Dajeze tež nam něſhto wot waſcheje luboſežabo wučežce naž, so bychmy tež my ju měli ſaž wj? A tola tole hidženje ſtajnje a pschezo? Niedžiwaſež ſo, žwj. japoſchtol rječne. Čeho dla? Wón by mož tych žwojich na luboſež ſbōžnitow ręče dopomnicž, tiz bě jim prajík, ſo tak pschiňdže: Wucžomniš njeje psches žwojeho miſchtra, ſu-li mje pscheczežali, budža waž tež pscheczežehacž. A wón běſche jim tež pschicžinu teho mjenoval: Byſchecželi wot žwěta byli, dha by ſwet to žwoje lubo měl, ale dokež njeſce ſot žwěta, ale ja ſhm waž wot žwěta wuſwolil, tehodla hidži waž ſwet. A na to zyle wěſcze žwj. japoſchtol myžli a na doſpołne pscheměnjenje, kotrež je ſo ſ Božej hnadi ſ kſhesczejanami ſtało, ſo žu woni, ſaž w zyle nowym žwěcze ſiwi, w kotreñ ſo žamo wot ho roſemi: Lubujmy bratrom. Njeje to pak runje ſ dopočasom, ſo žu kſhesczeñio na prawym pucežu? ſažo pschicžinu doſež: Njetlubujmy ſe žlouwami, ani ſ jaſylom, ale ſe ſlutkom a wopratodže! A my dženža? Ssmu jo dawno ſwucženi, ſo nimam žaneho džaka wocžakowacž, ſhm ſamo to ſwucženi, ſo ſ wěſtých ſtronow ſ blótom na naš mjetaju. Ale njeſpósnaſiem ſ kóždym dnjom jaſniſcho, ſo ſhm my kſhesczeñio ſe žwojim dželom, prózowanjom, pschepoſvedanjom na prawym pucežu? Ludej dyrbí ſo wéra, nabožina ſdžeržecž, to je ſnate žloto ſ kralowſteho erta, a wono njeje jenož kralowſle, ale jara wérne žloto. Wulžy nuſne a ważne je, ſo je bóle a bóle wérne čzinimy. Tehodla pschezo ſažo: Njetlubujmy ſe žlouwom ani ſ jaſylom, ale ſe ſlutkom a wopratodže!

A njeje luboſež ſtajnje žwoje krafne dobheža měla? Njeje ſtajnje ſ temu pmhała, ſo bych u ſebi ludžo ſlepje ſroſhmiли a ſlepje hromadu ſiwi byli? Njeby tež po člowiſkim bylo, byli hinač bylo. ſsu tola tež ſloczata mjes žobu w luboſeži ſiwe, ſo bych u ſe ſchitale w ſiwenjenja bědženju a ſtracše. Schtó by bylo domjaze ſiwenjenje bjes luboſež? Hdyž luboſež w domje njebydl, tam njeje ſ žyla žadyn dom wjazh, ale jenož roſpadanii doma, hdyž luboſež njeje ſwjaſt, tiz wſchitko a wſchitko hromadu džerži, tam ſo wſho torha, hdyž luboſež njeje tón dobrý duch, tiz wſho dobre ploži, tam ſly duch krajci a je hela na ſemi. Bychmy ſ žyla telko brachow a njeđostatkow w domjazym a ſiawnym ſiwenjenju měli, bychmy-li luboſeži ſ wjazh mož do-

pomhali? Kaf ſ luboſežu ſteji, wj wěrjaſe džecži? Njetlubujmy ſe žlouwami ani ſ jaſylom, ale ſe ſlutkom a wopratodže!

A tón druhi žloto dypk, to kſhesczejanſke w luboſeži: Lubujmy jeho, dokež je wón naš předy lubowal, abo ſaž ſhwj. Jan w naſchim teſce ſ nadrobniſcho piža: Na tym ſmih pósnaſti tu luboſež, ſo je wón žwoje ſiwenjenje ſa naš wostajík, a my dybimy tež žwoje ſiwenjenje ſa bratrow wostajicž. Kſhesczejanſka luboſež ſaprěje žama ſo, ſtaja žameho člowjeka do ſlužby druhého. Pola njeje je prěnja wožoba th, niz ja. Wona člowjeka njewobbladuje po tym, ſchtó a ſchtó wón je, ale ſchtó wón wot njeje by trjebal. Wona ſo ſe ſloujkej ſezhnjenja čuje, žamo tam, hdyž njeby wjele abo žanhých dobrých pocžinkow namaſacž mohla. Wona žama ſo pschewinje, byli tež tón a tamny iej ſ njeđakom mytowal; wona wſho ſujež, wſho wěri, wſcheho ſo nadžije, wſho pschecžepi. Wot koho pak wona to ma? Niz wot teho, tiz naš ſpěwacž naſwuzi: Ja wěm, ſo th ta ſtudžen ſy, tiz wjele hnady ma a ſ kotrejž čerpacz móžem ſo dobre bjes ſónza, a wot teho, tiz tale widžomna hnady ſtudžen na ſemi bě? Haj, Khrystuſ ſubowasche člowjekow, runjež njebežu jeho hódní! Niz ſ najlepším wón njeſhodžesche, ale ſ ſabuđenym a ſhubjenym. A žamo jako ſ najhóřším njeđakom jeho luboſež jemu ſarunachu, proſchěſte wón: Wôteže, wodaſ jím! Wón njeļubowasche ſe žlouwami ani ſ jaſylom, ale ſe ſlutkom a wopratodže.

A njeby dženža hischeze bjes Khrystuſa ſwet morow był? Widžiſh dha žamu wopratodžitu luboſež ſ bližſhemu pola tych, kotsiž jeho njeſnaja? Ale rěki ſiwenjenja žorla ſo wot njeho a wot tych, kotsiž maja jeho ducha. Wotewrzejmy jenož wocži! A pschi tym njeje nichio ſaž mažo wot luboſeži ſežak ſaž wón! Khrystuſ, ale ženie žadyn telko w luboſeži činiſi a dželak ſaž wón! Duž ſa nim, libi kſhesczeñio! Wobbladajmy po nim tola ſtajnje pravje žwěru ſebje žamých, žwoje žloto, žwoje ſlutki! A napaoſledku: ſ ſajkej měru budže tón ſenjes junu naš wſchitkých měricž? Niz tola po tej: Schož ſeže činiſili jenemu ſ mojich najmjenſiſich bratrow? Spožej nam Boh luby ſenjes, ſo bychmy potom wobſtali! ſ ſajkej zensuru, je wſho jene, hdyž jeno wobſtajimy. Tehodla hischeze ſunkrój: Njetlubujmy ſe žlouwami, ani ſ jaſylom, ale ſe ſlutkom a wopratodže! Žamjenj.

M w B.

W njebjeſach je hischeze rum!

— Luk. 14. 16—24. —

Hlóh — W. miž. harfa, cjo.. 270: — W. ſil'jach budžesč ſjebeſloſeſe ſe.

Wječeř ſiwoju pschihotowal,
na nju woſak

ſenjes je hoſeži proſchěnyh:

Poſcze, ho towe je wſchitko! —

Ja čhu nětko
moſchewjeſe naš ſhudobnyh.

Dobrocžiſh ſenjes naš prožy,

dokež noſhy

na wutrobie žwojeſi naſ;

ſmiljenje je jeho Bože

nashe ſbože.

— Ahwatajmy na jeho kwaſ!

Rum je hischeze w ſbōžnym raju
tam, hdyž maju

wumoženi wježkoſć;
njebeſa ſu wotewrjene,
wupyschene,
wěczne býdla, — jich tež doſč.

Sazpiwanje jara hroſne
je, hdž pŕoſdne
město hwoje woſtajiſch.
Wježele ho hwtne minje,
bóřh ſhinje;
ſemju jumu wopuſhcziſch.

Tudh polo, wołh, žona,
ani wona,
njesamóža narunac̄z,
ſchtóž Knjes hoſčam hwojim lubi,
hdž jím hlobi,
ſo chze ſbóžnoſć wěcznu dac̄z.

Sežerpliw a hwtne woła
pſchezo ſ nowa
najhubjenſtchich Knjes na tvaž;
ſ torhoſčow a dróhov hladá
jeho hnada
proſchenych a bědných naſ.

Alle kónz ma jeho hnada;
hněw joh' pada
jumu na wſchech ſazpjerjow. —
Pójm̄, thwatajm̄ džě rucze! —
Rhostac̄z trucze
hwojich Bóh chze hanjerjow. —

Lipſchczanski professor theologie Gregory.

Zalo běſche Gregory ſpóſnał, ſo ma to nadawł jeho živjenja býz, poda ho do Lipſka. Tu wucžeshe tehdv hwtetoſławny theologiſki profesor Tischendorf, kíž je tež zjke hwoje živjenje na tu, thym polu džéſa. Wón je w 32 létach 24 kroc̄z nowy testament pſchezo ſ porjedzenym a ſépskim textom wudal. Jego dla puco- washe Gregory pſches ſendželsku, Frſku, Schottlandſku do Lipſka, ale ſenje njeje ſ tutym ſklatonym wucženzyom ręčał, runje 5 dnjow do jeho wotpucžowanja ſ Ameriki ſaja Tischendorfa, kíž běſche ho ſ dželom pſchenapinal, Boža rucza. — Alle Gregory woſta tola w Lipſku; běſche hudy a dyrbjefche jara ſlutiwiſe žimy býz. Bydleshe něhdže na Liebigowej dróſh w 4. poſthodze pola dobreje ſtareje hoſpoſh a ſapocža hwoje dželo fe wſchej mozu. Štvoju potrebu dobu ſebi pſches literariske džela a pſches to, ſo druhdy w amerikanskej kapali w Lipſku předowaſche. 18 lét dohlo dželasche Gregory na hwojej prěnjej, ſakkadnej kniſh, kíž mějſeſhe ſe ſavodom býz ſa poſledni Tischendorfovym wudawł noweho testamenta. Tutón ſawod wobſahuje tſi tolſte ſwiaſki, kíž najpriedy živjenje a ſlutli Tischendorfa a potom 4000 ruči pſih noweho testamenta wopikuja. Wſchitke tſi ſu ſacžanshy pížane, ſo bychu je wucžomž zjleho hwteta ſrošymile. Woprav- dze ho brſte dželo tež w tutych ſwiaſkach. ſo by hwoje dželo wu- dospoſnił, pſchepucžowa zjly hwtet. W létach 1884—86 běſche w Franzowskej, w Schwizy, w Italskej, w Grekſkej, na horje Athos, w Konstantinoplu; 1887 w Winje a Mnichowje, 1891 w Belgiskej, Hollandſkej, Danskej, Schwedſkej. Alle tute dželo běſche jenož ſapocžat; w býhu hwojeho živjenja je Gregory

12 wulſich pucožowanjow czinił a wjazh hac̄ 300 knihowinjow wophtał, tež na horje Sinai, hdžez je praſtarh klóſchtr hwtjateje ſatrziny, je pobyl, pěſhi je ſ Egiptowskeje do ſeruſalema pu- cžowal. ſ wjetſcha je w knihowinjach ſacžanshy ręčał. Alle roſhymeshe nimo ſacžanſežiny tež 12 druhich ręčow. kíž ſ wjetſcha w někotrych njeđelach naivukh, arabifku, armenifku, dansku, franzowifku, italiſku, nowogrefsku, hollandsku, rumunifku, russu, ſchwedsku, ſchpanifku, turkowifku, madžarsku. Gregory je nimale dwé ſeežinje wſchitkých ručopisow ſam wobhlaſak a hwtetu wo- piſak, mnohe je ſam preni namakał. Tak je 1886 na horje Athos, hdžez ho ſamo klóſchtr namakaju, tſi hac̄ dotal njeſnate ručopiszy wuſledzil. Wožebje derje wuſtejeſche ho na minusſle — to ſu ručopiszy, pižane ſ malymi pižmikami. Jara czežlo je staroba taſkeho ručopisza ſpóſnač a taſ w jeho wažnoſći hwtdziž. Nichto paſ njeſnajeſche wſchelake wſchimja pižanja taſ derje, kaž Gregory, wón wjetjeſche, hac̄ je ho něcht w 4. abo 5. lětſtotku pižalo, wón je družinh ſmužlowanja, tinty, pjerow ſmužlow atd. nadrobnje ſtuđowal, běſche najlepſhi ſnajer pergamenta (to je ſo na ſtruzi ho pižac̄z hodži) na zjlym ſmužce. W lécze 1885 je franzowifku kniſku wudal wo thym, taſ ſu ſtari knih- wjasarjo pergamentowe ſopjena wjasali. Wjele, wjele czežo paſ je, tute stare ručopiszy čítac̄z. — Spížario ſu husto doſč ſlowa, kaž my to tež cziniły, njeđopížali ale pſchirkotschili; často ſu ho tež pſchepižali a tutón ſmylk je ho potom ſažo wo- piſak a to hiſtceje wopacžinje. Pergamentowa ſoža běſche jara droha a najlepſha běſche ta wot njenarodžených ſoſlatow. Echo- dla ſo pergament dwójz ſtřebaſche, ſtaropis — evangeliſ abo epifile — ho wottrē a druhí ho napiža. — Někto paſ ho wo to jedna, tutón ſtary ſpiž, kíž je ſa wědomoſć jara wažny, ſe wſchelakiſi ſrědkami taſ wuſbudzic̄, ſo ho ſažo čítac̄z hodži. —

(Poſtracžowanje.)

Kaſtczęſczimy prawje padnjenych rjekow?

Še tutemu praschenju budž ſežehowaze tu podate. Wſchěm budž tu to jene wuprajene: To najrijeſche, najpſchihodniſche a najhwycieſiſche tež mjes wſchěmi druhimi to prawe měſtno poſlednjeho wotpocžinka ſa naſchich rjekow je a woſtawa tón kraj, to bitwischę, hdžez ſu hwoje živjenje woſtajili w běženju hac̄ do ſmijercze hwtnehm ſa hwojí wotzny kraj a lud. Wſchetož tam je jich droha krej macžala tu ſemju, njech tež njeſtſtceſzelsku, a je ju poſtvojeſzila ſa hwtjatu ſemju rjekow — ſhowanki. Tam woni hromadu nětk wotpocžuja, kíž tam hromadje wojoſtachu, ſo běžo hwtne hromadu hac̄ do poſlednjeho dyhnenja. To je to jene a prěnje! ſ druhého, ſchtóž ho hewaſ prajic̄z hodži a to, ſo hwojim padnjenym rjekam woſtajimy tón mér tam, hdžez ſu wojoſtali, a mjes thym, ſ lotrhmíž býchu w živjenju a wumrjecžu ſjednocženi, je tole: Kóždemu njeje móžno, hwojeho padnjeneho rjeka ſebi do domiſny pſchewjescz dac̄z, a do zjla je njemóžne, ſo bychu ſo wſchitzhy padnjeni do domiſny pſchewjesci. Čzoho dla to potom tón jedyn a tón tamny?

Něchtu wožebiteho a rjaneho čzeda paſ tola wſchitzhy ſa thch padnjenych czinič. ſe tomu je ſklađnoſcžow wjazh hac̄ jena; duž je mjes nimi tež wěſče jena, lotrž by thym prava byla, lotſiž čzylí hewaſ wulſi pjenjes na pſchewjescenje ſložic̄. Njem woni ſ thch pjenjes, lotrž bychu ſa pſchewjescenje a druhé nako- žili, woſtajenje ſežinja, lotrž by ſo po padnjenym ſyňje abo man- dželskim ſo mjenowalo a lotrž by ſo najlepje domjazej zjrlvi pſchepodaſo. Daň ſ tutych pjenjes, lotrž nježměle ſo pſchimac̄z, by ſo kóždolětnje paſ ſhodam, paſ na narodninach, paſ na ſmijer- nym dnu ſa dobre a pſchichodne a nusne ſtutli wuplaſcowala, ſnadž na hude džecži, mjes lotrhmíž byle nětſle pſchedewſčem

potrjebne džeczi naschich padnjenych a invalidow; khudzi a potrebnii ludz do zyla, njes nimi nětke sažo pschede wschem sa wostajeni padnjenych mohli tohorunja dostawarjo bycz, bies toho, so by tuton dar „khudobny pjenes“ abo „khudobna podpjera“ byla. Komuž hñadž ho tole njeby spodobalo, dokelž ma to s mestnami tež czežkoty, tón mož po druhim puczu tež jenej také „njeſapomniczty“ ſwojeho padnjeneho dōnež. Na to praschenie: „Schtó mohli to czinicz?“ wotmolwi jedyn duchowny: „My trjebamy ſa ſwoju zyrke byrgle; to je hižo dawno ſnate, a dokelž ſu jenož male byrgle trébne, je tež malo výzazov trébne. Ža proſchu nětk ſavostajenych tych padnjenych naſheje wožady, ſo bych ſo prascheli, hacž nochzedža tuton pjenes, kotrež bych ſa pschewjenje, row a pomnik naſozili, ſa byrgle darili abo tola džel tutych pjenes. Weso bych ſo mjenia tych padnjenych tak na byrgle napiſali, ſo by je koždy czitacž možl. Ža mož ſebi myſlicz, ſo by někotryžkuli po tmnym puczu tež dobreho troſchta namakal, weso niž teho jeneho a wérneho, kotrež pak tež pschi kaſchežu a rowje njenamakach, ale jenož we wérje a dowérje pola Boha. A kaž bych ſo pschi tym čzi padnjeni koždu nježelurujenje wopominali!“ To by bylo něcht! Druhdže trjeba zyrke ſa ſwoje byrgle jenož něfotre registry, kaž trumpetu, druhdže je ſa woſtar něcht trébne, ſa ſwom atd.

Sso wé, ſo ho pschi tym njeby ſkomidžito, to wopominjenje padnjenych psches zylu wožadu, njech je to nětk psches pomnik, ſchotony, taſle, kſiže abo hevak něcht pschihodne.

So jich pschezo wjazy ſavostajenych tež pola naš tajki pomnik ſwojim padnjenym ſtaja, ſhontym pschezo ſažo. Duž budz tež toho dla tu na to ſpomijene, ſi krótkimi ſlowami, kotrež mohli hiſcheze muoho drobnischemo kaž wažniſchemo pschiftajicž. —

Wojna a mér.

Džen 3. junija. Žako tydženja tu wo wójnskich podenidženjach roſprawiaczmy, njebe drje ta powjescz wo tej nowej wulkej bitwje hiſcheze tu, tutu bě pak ſo runje džeh tydženja ſvěhyla a bě naſhe dobycerſke wójſka dowjedka hnydom na přenim diju hliboku do njeſchczelskich ſtejſchczow, ſi mestnanti hacž na 18 kilometrow. To pak njebe ſo tam ſtał, hdžez bě to ſat někotry živilny stratega poſtaſiſ. — Živilny stratega ſo nětke husto mjenuje tón, kotrež ſe pscheziwo bombam a granatam ſavesczeneho kucžka tu domach wójnu a wójſka, haj ſamo Hindenburga wjedze! — Pschede wſchém pak, tuton wulſki, hibrski a ſpěchny nadběh njebe ſo tam ſtał, hdžez bě njeſchczel to wožataſ. A hdžez bě ſo wón naſchim rjekam hevak tež ſ Bozej pomož poradžil, je ſo wón to psches tutto pschekwapjenje čim bôle; wožebje bě pak wuſpeč tuteho pschekwapjenja to jene jara ſwjeſzelaze a ſměrowaze, ſo je naſhe wójſko jara malo padnjenych ſhubilo, wožebje přeni džen. Haj, jena kompanija, kotrež bě mjes přenimi ſobu byla, bě, hacž runje daloko ſobu do předka pschinidže, jenož ſchyrjoch lohkoſranjenych měla.

Nowa wulka bitwa, kotrež njeſchczel a tež ſat někotryžkuli tu domach ſažo w Flandernské wočakowasche, tam něhdž, hdžez běchu naſhi po přenim nadběhu poſtaſali, bije ſo ſ polnož wot derje ſnateho Reims-a, a to nowe bitwischco dožaha wot Reimsa ſi polnož hacž ſi bitwischco přenije wulkeje bitwy tuteho lěta. Soiffsons bu dobyte, w Chateau-Thierry ſo wojuje a Reims, wot ranja, počnož, haj ſamo hižo ſ džela wot wježora woſlehnjene, ſchepoz psched naſchimi wójſkami a ſ nim franzowſki lud, kotrež ſwoje hlowne město Paris w ſtráſce vidži; pschedož pucz tuteho nadběha poſtaſuje pschi rěz Marne, hacž ſe kotrež ſu ſo naſch wójſka pschedobyle, do Pariza. Naſicžilo je ſo w ſandženym tydženju wjazy hacž 400 kanonow a 45 000 jathch

a nimoměry wjele wójnskeje napraty a nadoby, wožebje tež ſetadla. W tych poſledních 10 nježelach, to je wot 21. měrza ſzem, bu njeſcheczlej na wježornym bitwischco psches 75 000 jathch a 2000 kanonow woſteſate. Šavěſeze hibrſke dobyče! Duž my tu domach dopomhajny ſi tomu, ſo by ſ njeho nam ſo wuviſlo to poſledne roſtrizaze wožowanje a dobywanje, w kotrež ma ſ najmjeritſha wójna na kraju ſwoj kónz. A ſi temu mōžemy my dopomhač, hdž je pola naš tu niž jenož ſlowo ale tež ſtuk to ſtare dobre hežlo: ora et labora! ſpěvaj a dželaj!

S blifka a ſ daloka.

Sa „Ludendorffowy dar“ ſo hromadži. Po tuthym ſlawnym pomozniku naſchego Hindenburga mjenuje ſo ta ſběrka, kotrež ſo po zylym kraju ſběra, ſo by byla džakny dar wótzneho kraja a luda tím, tiž buchi psches wójnu wobſchódzeni. Wožebitaj dneſi ſtej, kaž to tež wuſpowěſchení praſa, 15. a 16. džen junija. Duž čzemy wſchitzh ſwoj dar pschipožicž a taž něcht wot wulſkeho džaka, kotrež ženje dowotrunacž nježomžent, woſrunacž ſpýtač naſhemu Ludendorffej a naſchim ſwěrnym rjekam.

S Huski. Na ſwiedženiu po bočnem ſu Gustav-Adolfſkeho towaři ſa Budyschin a woſlonoscz ſandženu nježelju popoſdnu běchu ſo na wožemaj ſemſchenjomaj wožadni a hojež ſi blifka a ſ daloka ſeſchli. ſserebſke pređowanje pop. 1/3 hodž. mjeſečne knjies farař Kapler ſ Horneho Wujeſda, kotrež běſche we ſwojim kandidatſtlu čzažu ſi vikarom w Štrſkim roſpróchenju w Leobenje, wo Mat. 5, 16: njech ſwěczi woſche ſwětlo psched ludzini: 1. Jeſuž je naš a naſchich wěrbratrow ſi temu wožebje powołal a 2. wón wožakuje wot naš dobre ſtukti Bohu ſi čeſeži. Na němſkej Bozej ſlužbje knjies farař Domaschka ſ Budęſtež ſwiedženſku wožadu na ſaložku 1. Kor. 15, 58 poſkowasche na Božu wójnsku pschiftaſnu na tuthym Gustav-Adolfſkim ſwiedženju a napominaſche: budžeze evangeliſy 1. we woſchei wérje: woſtajni a nježmuciži; 2. we woſchei luboſciži: pschibjerajcze ſtajnie w ſtuktu teho ſenjeſa; 3. we woſchei tſcheczijanskej nadžiji: my ženje podarmo nježelam. Na wožemaj ſemſchenjomaj ſyrlwinſki chor pod woženjom knjies kantora Čzornaka ſ rjanymi ſpěwami nutru wožadu natwari. ſswojedženſka kollektu wujſe 45 hr. — ſi pschiftamkniertom ſi ſyrlwinſkemu ſwiedženjej běſche tež w Božim domje lětūſcha hlowna ſhromadžiſna pobožneho Gustav-Adolfſkeho towařiſta. W njej ſo knjies primarius Häbler ſ Budyschina jako město-wožedžyda (pschedyda, knjies tajm ſyrlwinu radziezel Roſenfranz, běſche ſadžewany) wožadze a ſyrlwinemu pichedſtejjeſerſtwu a wſchitſim, kotrež běchu tuton ſwiedženiu psches Bože ſlowo a krafne ſpěw ſorjeňſchili, podžakowa, pižmarjedžer knjies farař Rada lětnu roſprawu a poſkadnik, knjies ſakobi, ſliczbowanie poda. Potřebnym evangeliſkym wožadam w roſpróchenju, w katholických krajach, wožebje tež tajkim, tiž ſu psches wójnu, kaž w Rumunskej a Galizijskej, ſchłodowate, ſo woſcho hromadže 2543 hr. pschiftwoli, mjes nimi ſwiedženſka kollektu, kotrež ſo ſa potřebne evangeliſke wožady w Štrſkej poſtaj, po tém ſo běſche knjies farař Kapler hiſtceze wo ſwojim ſkutkoſtvanju tam a wo wožežených woſtejnoſezech w tutej diaſporje poſjedaſ. Knjies primarius Häbler na to roſprawieſe wo ſuſach w roſpróchenju, kotrež běſche halle psched ſkótfim na ſwojim pužowanju w Hornjej Schlesyſkej, w Myſlowicach, ſefnac a wožadny knjies farař Handrik ſo ſkónečnje ſi krótkimi ſlowami podžakowa. Njech na tuthym rjanym ſwiedženju roſhyte ſympio ſeſhadtza a bohate plody pschinieky, naſchej wožadze a wſchitſim evangeliſkym wěrbratram ſi ſohnowanju, Bohu temu ſenjeſi pak ſeſeži. —

Samolwith redaktor: farař Wyrgač w Nožacžizach.

Ssoburedaktor: farař Mroſak we ſupoji.

Cziszczeſet a naſkladnik M. Smolek w Budyschinje.